

EGLUTE

1963

KOVAS

Nr. 3

eglutė

vaikų laikraštėlis

TURINYS

	psl.
Pavasario saulelei — Vytė Nemunėlis	3
Kazimieras jūsų brolis — Pušėlė	4
I tėvyne — Stasė Slavinskienė	7
Nutilę varpai (baladė) — Vikt. Šimaitis	9
Sofijos nelaimės — Comtesse de Segur	13
Kareivėlis	16
Varlytė — Jonas Minelga	19
Šventam Kazimierui — Jonas Minelga	20
Antanukas keliauja — A. Bendorius	21
Linksmiau	23
Ar žinai	24
Truputį pagalvok	26
Lelijos galvosūkis	27
Pas skaitytojus	28
"Eglutės" skaitytojai rašo	29
Patarlės	31
Galvosūkiu atsakymai	31
Šventės ir vardinės — Stasys Yla ir A. Salys	32

KOVAS
1963

LEIDŽIA

Lietuvių Kultūros Institutas

REDAGUOJA IR ADMINIS-
TRUOJA Nekaltai Pradėtosios
Marijos Seserys

Prenumerata metams — \$4.00,
atskiras numeris 40 centų. Pini-
gus, užsakymus, adresų pakeiti-
mus ir raštus prašome siųsti ir
visais redakcijos ir administra-
cijos reikalais kreiptis:

"EGLUTĖ",

Immaculate Conception Convent,
R. F. D. 2,
Putnam, Connecticut

ILIUSTRACIJOS

E. Muliolienė — psl. 1, 32.
"Žvaigždės" klišės — 3, 5.
M. Eidukevičiūtė — 7.
S. Šimaitis — 9, 11, 12.
P. Kaupas — 13, 14, 18.
A. Simutyte — 16-17.
Vl. Stančikaitė — 19.
P. Osmolskis — 23.
J. Saulytė — 24, 25.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR.
Magazine for children. Publish-
ed monthly except July and
August, by the Lithuanian Cul-
tural Institute. Office of Pub-
lication, Immaculate Conception
Convent, R. F. D. 2, Putnam,
Connecticut. Subscription \$4.00
yearly. Single copy 40¢. Entered
as second class matter March
27, 1952, Putnam, Connecticut,
under the act of March 3, 1879.

IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut

PAVASARIO SAULELEI

Vytė Nemunėlis

Pašviesk, pavasario saulele,
Labai pasilgom mes tavęs.
Gal į senų tėvų namelį
Tie spindulėliai mus nuves.

Gal tu matei, kaip mūsų šalį
Sukaustė žmonės ir žiema:
Tėvų namų langai užšalę
Ir apsiverkusi mama.

Gal tu matei, kaip širdys gyvos
Velykų viltimi šviesia
Ir kaip žibutės ir alyvos
Tau šviečiant žydi širdyse.

Pašviesk, saulute, pro langelį,
Pašviesk į mūsų širdeles,
Žiedų priberk mūs vargo dalį,
Vesk taką laisvėn pro gėles.

KAZIMIERAS JŪSŲ BROLIS

Pušelė

Vėjelis suposi belapėse šakose. Murzinas iškorėjęs sniegas šliaužė nuo kalniukų. Kovo mėnesio saulė ilgais spinduliais jau budino žemę.

— Vaikai, vyturiukas, vyturiukas! Ar girdit? Va, ten augštai ties to debesėlio kampučiu.

— Kur vyturiukas? Algi, tu meluoji, aš nieko nematau.

— Nemeluoju, tikrai vyturiukas. Matai, ten augštai juodas taškiukas?

— Jau matau. Čyru-vyru vyturiukai! Vaikų būriai kūlverčiais grūdosi pro duris po paskutinės pamokos, sveikino vyturiuką ir ritosi namų link. Tik Kaziukas, vengdamas draugų, lyg nesavo kojom, kaip tamsus kamuoliukas slinko griovio krantu.

— Kaziuk, kas tau yra, ar sergi? — pasivijusi paklausė jo sesutė Danutė.

Kaziukas sustojo. Nepakeldamas akių, dešine koja trynė pasipainiojusį sniegą. Purvinas vanduo sunkėsi į jo kiaurą batuką.

— Kaziuk, ko tyli? — kumštelėjo Danutė.

— Aš negaliu sakyti.

— Kodėl?

— Aš bijau, kad tu kam neišplepėtum.

— O kada aš plepėjau kas nereikia? Mamytė sakė, kad mudu turim visada apie viską pasikalbėti. Neslėpti nuo vienas kito. Tik sakyk, kas tau yra, ko vaikščioji, galvą panarinęs?

— Mamytė man sakė, kad mes turim danguje brolių Kazimierą, — prislėgtu balsu pasakė Kaziukas.

— Brolių Kazimierą, tai kas?

— Niekas. Bet mamytė sakė, jei aš būsiu geras, tai jis mane mylės, nes aš jo bendravardis, o jei ne, tai... — Kaziuko balsas nutrūko. Tik koja stipriau trynė sniegą su purvu, o permirkęs batukas keistai šliukšėjo.

- Tai tu esi negeras?
- Negeras.
- Ką tu padarei, sakyk! — jaudinosi sesutė.
- Pavogiau.
- Ką tu pavogei? — nusigando Danutė.
- Obuolius.
- Ar daug?
- Pušę maišo.
- Pušę maišo! Kada?

Rudenį. Kai sunkvežimis atvežė obuolius žiemai. Aš mačiau, kaip atvežę kolchozninkai dėjosi į kišenes, o vienas komjaunuolis iš mūsų bendrabučio, kuris buvo nuėjęs padėti iškrauti, pasuko pušę maišo už kampo namo. Tikrai, aš mačiau, — bandė įtikinti, žiūrėdamas į nustebusią ir nusigandusią sesutę. — Kai visi suėjo į rūšį, tada aš stvėriau maišą ir greitai nuvilkau į krūmus. Žinai, ten prie sodo kampo.

— Žinau, — linktelėjo galva Danutė. — Ar tavęs niekas nematė?

—Niekas.

— Ar tu tuos obuolius suvalgei?

— Ne. Bijojau valgyti.

— Tai kur juos padėjai? — vis labiau jaudinosi Danutė.

— Aš galvojau, kai niekas nematys, atsinešiu ir pasidalinsime visi. Tu žinai, kaip mes būnam alkani, kai einam miego.

— Žinau. Bet aš jų nenoriu. Bijau. Dar gali paspringti, — pasipurtė Danutė. — Sakyk, kaip toliau buvo?

— Vieną vakarą, kai visi buvo viduje, aš slapta išsprukau laukan, maišą nuvilkau į pakalnę ir sumėčiau į upę. Bijojau, kad kas radęs nepradėtų daryti kratą, tada mes visi būtume įkliuvę.

— Tai tu padarei nuodėmę.

— Aš žinau.

— Mama sakė, kai mes padarome nuodėmę, turime eiti išpažinties. Atsimeni, kaip sakė?

— Atsimenu.

— Ar tu buvai?

— Žinoma, kad ne. Kaip aš galiu eiti išpažinties? Žinai, ką sakė bendrabučio vedėjas: — jei mes susitikinėjome su kunigu, ar eisime į bažnyčią, tada mus išveš į kitą bendrabutį labai, labai toli. Aš nenoriu ten važiuoti. Ir dar gali mudu atskirti. O mama sakė: — aš turiu tave globoti, aš didesnis ir aš vyras.

— Tai ką dabar darysim? — liūdnai paklausė Danutė.

— Žinai ką, Danute, nuo tada kai aš pavogiau tuos obuolius, man dažnai pasidarydavo taip baisu, taip liūdna, kad aš nežinodavau ką daryti. Tada aš sakydavau: — Kazimierai, mūsų broli, padėk man! Mama taip pamokė, — pasakojosi Kaziukas.

— Ar tada pasidarydavo geriau?

— Taip.

— Tai dabar ir aš taip sakysiu, kad tik tau būtų geriau.

I TĖVYNĘ

Stasė Slavinskienė

O pilkieji debesėliai,
Iš čia tuojau pranykite,
Į mūsų tėvų šalelę
Vėl, spindulėliai, grįžkite!

Ir šviesi, skaidri saulutė
Vėl nušvies visą padangę,
Gintariniai spindulėliai
Leisis į tėvynę brangią.

— Tik jau tu, Danute, neprasižiok garsiai. Taip sakyk, kad nė lūpos nejudėtų.

— Gerai, Kaziuk, va šitaip, — suspaudė lūpas Danutė.

— Bet tu vistiek turi eiti išpažinties.

— Bet kaip aš galiu eiti ir kada?

Šį vakarą. Mama sakė, kad nė valandos negali būti su nuodėme.

— Bet ar tu nebijai, jei aš eisiu ir mane pagaus?

— Bijau, Kaziuk. Bet nepagaus. Aš vis sakysiu ir sakysiu: Kazimierai, mūsų broli, padėk!

Kai po vakarienės vaikai buvo užimti įvairiais žaidimais, Kaziukas nepastebimai išslinko pro duris ir dingo tamsoj. Kelios minutės bėgte ir jis jau buvo kunigo kambary. Ten Kaziukas išsipasakojo visus vargus, visas sąžinės bėdas. Pasidarė taip lengva sieloje, čia jis jautėsi kaip danguje.

— Na, Kazeli, tau laikas namo, — paragino kunigas. Ar niekas nepastebės tavęs grįžtančio?

— Nepastebės, kunigėli. O jei ir sugaus, dabar nebijau. Aš niekam nesakysiu nei kur buvau nei ko. Kunigėli, ar... ar tikrai... ar man nereikės atlyginti už tuos obuolius? — spindinčiom akutėm teiraujasi Kaziukas.

— Kazeli, sakiau, kad tavo sąlygose atlyginimas neįmanomas. Savo sąžinės reikalus sutvarkei ir būk ramus, — glostydamas pašiurusią galvutę kalbėjo kunigas.

— Gerai, kunigėli. Būsiu ramus. Kunigėli, žinai ką? Gal gerasis mano brolis Kazimieras atlygins už mane. Aš žinau, kad jis man padėjo ateiti pas jus, tai jis gali ir obuolių maišą atnešti. Ot būtų gerai! Tada aš visus vaikus pavaišinčiau vardinių proga.

— Na, Kazeli, gerai juokauti, bet kai užrąkins bendrabučio vartus, tai nė Kazimieras tavęs per tą augštą tvorą nepermes.

— Gerai, kunigėli, aš bėgu.

— Še saldinių tavo vardinių proga. Palauk, Kaziuk, dar palaiminsiu.

Švelnutė ryto aušra šypsodamasi lindo pro medžių viršūnes. Šviesos mostais vijo paskutinius tamsos kamuolius. Naktis dar glaudėsi pamiškėje, bet jos juoda skraistė buvo suraižyta pilkšvais ruožais. Vyturiukas kildamas į padangę virpančiu balsiuku sveikino kovo ketvirtosios rytą.

Prie bendrabučio vartų tysojo maišas raudonveidžių obuolių su parašu:—

Kaziukui V. ir visiems N. bendrabučio vaikams.

— Kazimieras Jūsų Brolis

NUTILE VARPAI

(BALADĖ)

Mūs tėvų šalyje,
Kunigaikščių šaunioj pilyje,
Balto marmuro bokštuos augštuos,
Sidabru išraižytuos skliautuos,
Nuo žilų, samanotų gadynių,
Ant sunkių žalvarinių grandinių
Supos puikūs varpai —
Gryno aukso varpai!

Gal juos judino dievų ranka?
Gal ereliai, ratu besuką?
Gal dausas ir padanges gimtąsias
Belankydamos protėvių dvasios?
Gal nuo liepomis kvepiančio vėjo
Jie skambėjo — aidėjo?...
Nežinia!...

Bet greičiau už bėglius kiškelius,
Už lakiausius laukų paukštelius
Ir džiaugsmingą naujieną ir gandą
Ir krauju aptašytą negandą
Nuo Juodųjų lig Baltijos marių
Melodinga širdim žalio vario
Nešė puikūs varpai —
Stebuklingi varpai!

Tų varpų aukso giesmė gyva
Išbujojo laisva Lietuva —
Vyšnių sodų žiedais subaltavo,
Žydro lino laukais mėlynavo...
Skendo dainos giliuos nemunuos,
Plyšo juokas smaragdo kalnuos!
Saulė švietė karališkas būvis,
Ir tikėjo dainorius lietuvis —
Mūsų žemė per amžius žydės,
Gryno aukso varpais beskambės!...

Vai, deja, kas tikėjo! Deja!...
Vos pražydo pirma lelija,
Vos žemčiūgais paraudusio ryto
Perlų rasos ant žemės nukrito,
Vos artojas, įstojęs į vagą,
Smeigė šviesų sidabro noragą, —
Kai Perkūnas griausmingai prabilo
Ir varpai suvaitoję nutilo!...

Nusigando senolių šalis...
Niekadėjai užpuolė pilis!
Ėmė griūti pirkelės ir rūmai,
Ir liepsnojančių tėviškių dūmai,
Tartum kruvino skausmo skara,
Dengė dangų raudona žara!...
Staugė pergalę priešai — šarančiai,
Brolius smaugė žvangėdami pančiai,
Klykė kūdikiai, šaukė mergaitės,
Plaukus rovesi sesės našlaitės...
O gaudžiau, nei beržynų gegulės,
Kovoj kritusių verkė motulės...
Tiktai marmuro bokštuos augštai
Paslaptinai tylėjo varpai...

Bėgo metai po metų...
Amžių vijosi amžius...
Skaudžią ranką uždėjęs,
Baudė šalį Praamžius.
Dingo didingos gadynės...
Stingo gyvybė tėvynės!...

Bet... po ilgos darganos,
Siaubo nakties kruvinos,
Papūtė rytmečio vėjai —
Dainiai — tautos įkvėpėjai
Kanklėmis kibirkštis skelė,
Kovai bemiegančius kėlė:
"Petys gi į petį! Na, vyrai, kas gali!
Sustoję į darbą už mylimą šalį
Prikelkime Lietuvą mūs!
Traukim iš pančių rankas!
Dėkim brangiausias aukas!
Permelskim rūsčius dievus!
Žadinkim aukso varpus!

Suūžė bundančios minios,
Rinkos miškų tankumynuos
Ir su brangiom dovanom,
Skambančiom karo dainom

*Plaukė į ten, kur rytuos,
Marmuro bokštus baltuos
Snaudė nutilę varpai —
Laisvės auksinės varpai!*

*Duoną aukojo varguoliai,
Purpurą klojo turtuoliai!
Deimantus bėrė jų žmonos...
Krito auksiniai ir kronos...
Taurės ir vyno ragai...
Bet... neskambėjo varpai!
Nešė sidabrą kareivis,
Karo vadai ir verteivos,
Tymo balnus jaunikaičiai,
Aukso šarvus kunigaikščiai!...*

*Tylūs siūbavo varpai,
Rūstūs tylėjo dievai.*

*Toj begalinėj minioj
Laikė rankelėj mažoj
Druskos mazgelį vaikutis —
Toks nedrąsus ir kuklutis —
Vėjų plaktu veideliu,
Baltu linų švarkeliu...
Tolimą kelią atėjęs,
Aukso varpų negirdėjęs,
Už paskutinį centelį
Pirko šį druskos mazgelį
Sergančiai savo motulei,
Ką mirties lovoj jau guli...*

*Staigiai suspindo jėga
Vaiko veideliai degą!
Kelią ranka pasiskyrė,
Iš daugumos išsiyrė
Ir pro žvalius jaunuolius,
Pro barzdylas bajorus,*

*Pro vaivadas ir seniūnus,
Storus pilvotus vaizbūnus,
Pro karo vyrus narsius
Ir kunigaikščius šviesius —
Nunešė druskos mazgelį,
Pirktą už vargo centelį!
Aukuro laiptuos sustojo
Ir maldele paaukėjo
Dangui vienintelį turtą,
Lyg talismaną užburtą!
Žado neteko minia!...
Kokia bus dievų žinia?!...*

*Štai... toj tyloj mirtinoj...
Skliautų žydrynėj gilioj
Sutvieskė šviesūs žaibai!
Sutrenkė trankūs griausmai!
Sugaudė aukso varpai!!*

*Suplakė džiugesiu širdys —
Krito tironas beširdis!
Vėl mus pamilo Praamžius!
Laisvė tėvynei per amžius!*

*Minios vaikutį apstojo!...
Rankomis plojo!... Dėkojo!...
Gi Kunigaikštis Šviesus
Siūlė didžiausius turtus:
— Rinkis perlus, ką čia mirga!
Deimantus, auksą ar žirgą!...
Purpurą! Musliną! Šilką!...
Meškeną! Šeškeną pilką!...
Imk mano tymo balnus,
Didvyri mūsų šaunus!*

*Laime suspindo vaikutis —
Toks nedrąsus ir kuklūtis —
Vėjų plaktu veideliu,
Baltu linų švarkeliu, —
Ir... iš tų lobių gausybės,
Žėrinčių turtų daugybės,
Paėmė... druskos mazgelį,
Pirktą už vargo centelį
Sergančiai savo motulei,
Ką mirties lovoj jau guli.*

SOFIJOS NELAIMĖS

Comtesse de Segur

(Iš prancūzų kalbos spaudai paruošė Birutė Jankauskaitė)

Mano anūkei:

Brangus kūdiki, dažnai man sakai: “O, močiute, kaip aš jus myliu!” Močiutė nevisuomet buvo gera. Daug buvo tokių negerų vaikų kaip ir ji, bet jie pasitaisė. Štai tikros pasakos apie vieną mergaitę, kurią močiutė savo vaikystėje labai gerai pažinojo. Ji labai greit užpykdavo, bet ilgainiui pasidarė švelni. Ji buvo godi ir pasitaisė, ji meluodavo ir tapo nuoširdi, ji vogdavo, bet po kurio laiko pasidarė sąžininga; pagaliau — ji buvo pikta ir virto gera mergaite. Močiutė stengėsi daryti tą patį. Ir jūs, brangūs vaikai, pamėginkite! Jums bus lengviau, nes jūs tikrai neturite visų Sofijos ydų!

Comtesse de Segur

— Mano aukle! mano aukle! — šaukė Sofija, atbėgdama į savo kambarį. — Greit ateikite atidaryti dėžę, kurią tėvelis man atsiuntė iš Paryžiaus; tikriausia tai bus vaškinė lėlė, kurią jis man yra pažadėjęs.

— Kur yra toji dėžė? — klausė auklė.

— Prieškambary, greičiau, labai prašau!

Auklė padėjo siuvinį ir nuėjo į prieškambarį paskui Sofiją. Ant kėdės gulėjo medinė dėžė. Auklė ją atidarė. Sofija tuojuo pastebėjo gražios vaškinės lėlės šviesaplaukę galvutę. Ji sušuko iš džiaugsmo ir jau norėjo griebti popieriuję įvyniotą lėlę.

— Netraukite, viską sulaužysite. Lėlė pririšta virvutėmis, — sudraudė auklė.

— Nupjaukite, sutraukite, kad tik greičiau gaučiau savo lėlę, — nerimo Sofija.

Vietoj sutraukti ir nupjauti, auklė paėmė žirkutes, nukirpo virvutes, nuėmė popierius ir Sofija gavo į rankas gražiausią lėlę, kurią buvo kada nors mačiusi. Skruostai ružavi su duobutėmis, akys mėlynos ir spindinčios, kaklas, krūtinė ir rankos iš vaško. Viskas žavinga! Ji buvo aprengta visai paprastai: perkalinė suknelė, mėlynas diržas, medvilninės kojinės ir juodos blizgančios odos batukai.

Sofija lėlę pabučiavo bent dvidešimt kartų ir pradėjo su ja šokti ir siausti. Išgirdęs krykštavimus atbėgo Paulius, jos penkerių metų pusbrolis, pas ją tuo metu sveičia-
vėsis.

— Pauliau, žiūrėk, kokią gražią lėlę tėvelis man atsiuntė, — sušuko Sofija.

— Duok ją man į rankas, kad geriau pamatyčiau.

— Ne, tu ją sumuši!

— Pažadu, kad būsiu labai atsargus ir tučtuojau sugrąžinsiu.

Sofija lėlę padavė pusbroliui dar perspėdama labai ją saugoti ir nepaleisti iš rankų ant žemės.

Paulius apvartė ją, iš visų pusių apžiūrėjo ir padavė Sofijai, kratydamas galvą.

— Kodėl kratai galvą? — paklausė Sofija.

— Nes ta lėlė nėra stipri ir bijau, kad tu ją greit sužalosi.

— O, būk ramus! Aš ją taip prižiūrėsiu, kad ji visad bus lyg nauja. Paprašysiu mamytės pakviesti pietums Camille ir Madeleine ir joms parodysiu savo lėlę.

— Jos tau sumuš ją.

— Ne, jos perdaug geros, kad šitaip man širdį užgautų, — atsakė Sofija.

Rytojaus dieną Sofija sušukavo ir aprenge savo lėlę, nes draugės turėjo atvažiuoti. Berengiant jai pasirodė, kad lėlė labai išbalusi. „Gal“, pagalvojo Sofija, „jai šalta, kojos tiesiog sustingusios. Pastatysiu ją truputį saulėje, kad mano draugės pamatytų, kaip gražiai savo lėlę prižiūriu ir kaip šiltai laikau“. Ir Sofija lėlę pastatė saulėj ant saliono lango.

— Ką darai prie lango, Sofija? — paklausė mamytė.

— Lėlę noriu sušildyti, mamyte. Jai labai šalta.

— Saugokis, ji gali sutirpti.

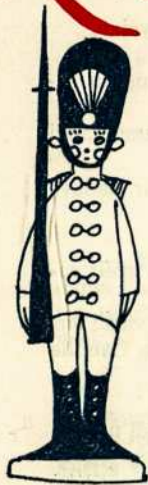
— O ne, mamyte. Mažiausio pavojaus nėra: ji kieta kaip medis.

— Bet nuo šilumos ji suminkštės. Atsitiks jai kokia nelaimė, aš tave įspėju.

Sofija mamytės nepaklausė ir ištiesė lėlę karščiausioj saulėj.

(nukelta į psl. 18)

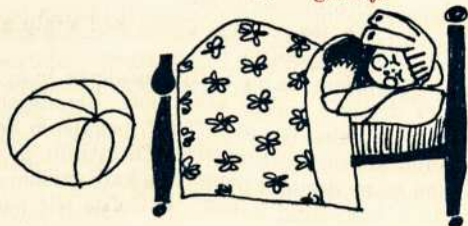
kareivėlis

Kai Vytukas jau buvo aštuonių metų, jo tėvelis jam įtaisė žaislų kambariuką palėpėje.

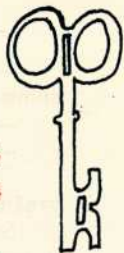
— Ar galėsiu pats laikyti raktą ir kambarį užrakinti prieš eidamas gulti? — prašė Vytukas.

Tėvelis leido. Vytukas buvo toks laimingas, nes jis vienas turėjo raktą į savo žaislų kambariuką! — Niekas kitas negalės be mano leidimo čia eiti! — galvojo jis.

Bet už sienos gyveno pelyčių šeima. Per skylę jos visos žiūrėdavo į laimingą Vytuką, bet neišdrisdavo nė pajudėti. Vytuko mėgiamiausias žaisliukas buvo kareivėlis. Prieš užrakindamas žaislų kambarį, Vytukas jį pastatydavo ant stalo prie pat durų, kad stovėtų sargyboje.

Vieną naktį pelytės išdriso įeiti į Vytuko žaislų kambarį. Joms taip pat labiausiai patiko kareivėlis.

Pašaliau pasisekė — ir tik laiku! Jau girdėjo artėjančius berniuko žingsnius. Pelytės tada šmukšt per skylę! Ir liko saugios už kambario sienos. Kai Vytukas įėjo, tuoj pastebėjo, kad kareivėlis ne į duris, o į langą žiūri!

Pelytės su kareivėliu žaidė ir žaidė iki pat aušros.

Bet kai matė, kad pradeda švisti, bijojo, kad kas jų ten nerastų. Greitai sutvarkė visus žaislus, bet nors bandė ir bandė, negalėjo kareivėlio ant stalo vėl užkelti.

— Aš tikrai jį pastačiau prie durų. Užrakinau kambarį ir visą naktį laikiau raktą pas save. Tai kas galėjo mano kareivėlį pajudinti? O gal jis pats apsuko...

Visai spėliojo berniukas, bet jis niekad nesužinojo, kaip ten iš tikrųjų buvo.

Tuo pačiu momentu pasigirdo vežimo ratai. Atvažia-vo draugės. Sofija nubėgo jų pasitikti. Paulius jau laukė ant laiptų. Visi kartu kalbėdami įbėgo į salioną. Nors la-
bai rūpėjo pamatyti lėlę, tačiau viešnios pirma pasisvei-
kino su ponja de Rean, Sofijos mamyte, ir tik tada nuėjo
prie draugės, kuri laikė lėlę ir liūdnai žiūrėjo į ją.

— Lėlė akla, ji neturi akių! — pasakė Madeleine.

— Kaip gaila! Kokia ji graži! — pridūrė Camille.

— Bet kaip ji apako? Juk ji turėjo turėti akis!

Sofija nieko nesakė. Tik žiūrėjo į lėlę ir verkė.

— Sakiau, Sofija, kad atsitiks nelaimė lėlei, jei už-
sispirsi ją saulėj laikyti. Laimė dar, kad veidas ir rankos
nesuspėjo ištirpti. Neverk! Esu labai sumani daktarė, —
raminančiai kalbėjo ponja de Rean, — gal man pavyks
akis sugrąžinti.

— Neįmanoma, mamyte, nebėra akių.

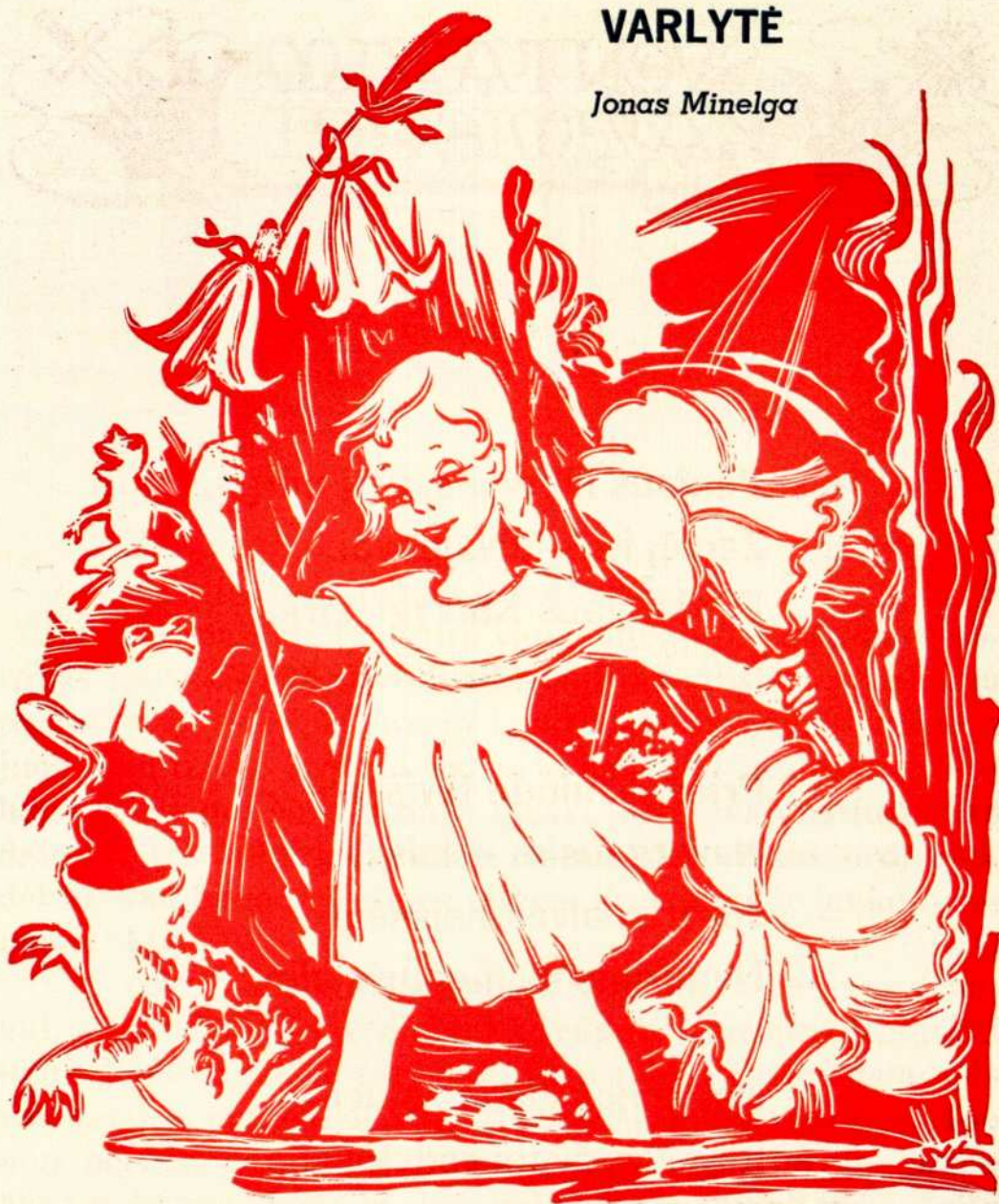
Ponia šypsodamasi paėmė lėlę ir truputį papurtė. Bu-
vo girdėti kaip kažkas ritinėjos galvoje.

— Tai akys šitą triukšmą daro, — sako ponja de Rean,
— vaškas aplink akis ištirpo ir jos įkrito į vidų. Pasisteng-
siu jas pagauti. Nurenkite lėlę, kol paruošiu įrankius.

Paulius ir mergaitės puolė rengti lėlę. Sofija nebever-
kė, bet laukė su nekantrumu, kas bus toliau. (Bus daugiau)

VARLYTĖ

Jonas Minelga

Ei, varlyte

Pabalyte,

Šok tuojau į balą!

Antys vapo —

Gandras snapą

Ka-ka-ka jau kala.

Matė kiškis

Ilgakiškis,

Matė zirza uodas, —

Už Martyno

Papartyno

Kunkuliuoja puodas.

Tido - rido,

Gandras brido

Kol skvernus sušlapo,

O varlytė

Pabalytė

Pliumpt balon nuo lapo.

Jonas Minelga

**Vilniaus kloniai saulėj mirga,
Žemėj ilsis jo valdovai.
Ei, dangaus Karžygi, žirgą
Imk balnot, jau laikas kovai!**

**Priešas mindo tėviškėlę, –
Nevergausim – laisvę ginsim!
Joj trispalvės neiškėlę
Nenurimsim, nenurimsim!**

**Kai lelijos žiedas skleisis,
Kryžium žygin rodyk kelią.
Nešęs mirtį kardas leisis, –
Skelbs trimitai Tavo valią!**

**O šventasai Karalaiti,
Mūs Globėjau ir Valdove,
Laisvę – tautai brangų kraitį,
Leisk nunešt į jos šventovę!**

A. Bendorius

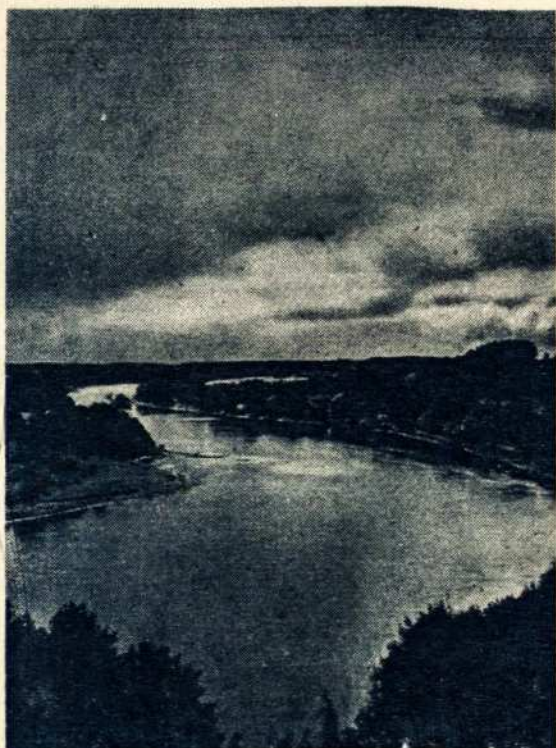
— Kelkitės! — sušuko įėjęs kareivis.

Vaikai pašoko, lyg šaltu vandeniu apipilti. Tuomet kareivis išsivedė iš namo. Lauke jau buvo tamsu. Jie buvo pastatyti patvory ir turėjo laukti, kol atvažiuos vežimas juos paimti. Jie stovėjo kareivio saugomi ir drebėjo drebulio krečiami. Naktis buvo giedri, vėsi, žvaigždžių pilnas dangus. Drebulys juos krėtė netiek dėl vėsaus oro, kiek dėl to, kad buvo prikelti iš miego, išgąsdinti ir laukė nežinomo likimo.

— Algi, — sako Antanukas savo jaunesniajam draugui, — mus veš į Gardiną. Aš truputį suprantu lenkiškai ir girdėjau, kaip jie tarėsi, kur mus dėti. Pirmiausia mus veš vežimu per didelį mišką ligi geležinkelio stoties. Ten mus perkels į traukinį ir nuveš į Gardiną. Gardine uždarys į kalėjimą. Jame būsime kol išaiškins mūsų bylą. Taigi mūsų laukia baisus kalėjimas. Vienas išsigelbėjimas būtų pabėgti!

— Pabėgti? Kaip mes galime pabėgti? Juk mus nušautų bėgančius! — nutraukia Algiukas.

— Taip, Algi, čia mes negalime nė pakrutėti. Apie bėgimą iš čia negali būti jokios kalbos. Palaukime. Mus veš per mišką. Miške bus labai tamsu. Jeigu tik kareivis bus nebudrus, mes tik šmurkšt iš vežimo ir mauname į krūmus!

Nemunas ties Druskininkais. Čia Antanas su Algiuku upės srovės buvo nunešti į lenkų pusę.

Bet miške, tai ne troboj! Mus gali užpulti vilkai. Pagaliau mus gali pagauti, ar mes patys galime netyčia užėti ant lenkų.

— Žinoma, rizikos yra. Gali mus bėgančius nušauti, gali ir vėliau sugauti, bet be rizikos nieko kita neliaka. Dėl vilkų nėra ko baimintis. Jie vasarą nepikti ir žmonių nepuola, nes nealkani. Jeigu ir užgriūtume kur ant

gulinčio vilko, jis mūs išsigąs, o ne mes jo. Algi, mano planas pabėgti yra štai koks. Jeigu mus vežant per mišką pastebėsime, kad lenkas mūsų palydovas snaudžia, tada turime, man davus ženklą, atsargiai atsitraukti nuo jo ir šokti per vežimo kraštą. Laimingai iššokęs, tu turi atbėgti į mano pusę ir atsigulti pakeleį, prisiplakęs prie žemės. Gulėk tol, kol aš tave surasiu. Geriausia būtų šokti iš vežimo važiuojant nuo kalno. Mat, nuo kalno vežimas greitai rieda ir negalima arklių sustabdyti, ligi pasieks pakalnę. Jeigu mus ir pastebėtų šokančius, palydovas nieko negalėtų padaryti, nes kol vežimas su juo atsidurs pakalnėj, mes jau būsime toli nudūmę į mišką.

Taip jiems besitariant, atvažiavo vežimas, pakinkytas vienu arkliu. Jame sėdėjo ant priešakinės sėdynės vežimo ir arklio savininkas. Ant kitos sėdynės liepė sėstis suimtiesiems. Tarp jų dviejų iširioglinęs į vežimą atsisėdo storas palydovas — vyresnis pasienio apsaugos kareivis. Vežimas pajudėjo ir po kelių minučių išvažiavo iš gražios Druskininkų vasarvietės į mišką.

(Bus daugiau)

LINKSMIAU

Mokytojas klausinėja Jonuką:

— Ar tu kada žiūrėjai per mikroskopą į blakę?

— Ne, mes namuose neturime mikroskopo!

Neseniai buvusi išversta į eskimų kalbą ir išleista biblija. Vertėjams buvę neįmanoma išversti žodi „angelas“, nes jo visai nėra eskimų kalboj. Pagaliau, jie suradę išeitį, išvertę „angelą“ žodžiais „ruonio vaikas“...

Mokytojas: Išlinksniuok man daiktavardį „višta“.

Mokinys: Višta, vištos, vištai, višta, višta, vištoje.

Mokytojas: Kur šauksmininkas?

Mokinys tyli.

Mokytojas: Kaipgi pašauktum vištą?

Mokinys: Put, put, put.

Dvi vyresnio amžiaus ponios kalba apie mandagumą.

Pirmoji — Jurgis visuomet labai mandagus autobuse. Kada jis užleidžia savo vietą, tai dar ir skrybėlę pakelia.

Antroji — Tiesa. Bet Jonas tai atlieka dar geriau.

Pirmoji — Kaip tai?

Antroji — Mat, Jonas augštesnis ir stambesnis, tai žinote, kai jis atsikelia, į jo vietą dvi moterys gali atsisėsti.

Dailės parodos lankytojas — Ką reiškia šis paveikslas?

Dailininkas — Ką aš žinau? Aš tą paveikslą paišiau prieš dvi savaites.

Rita — Šiandien rytą aš radau pasagą. Kaip tau atrodo, ką tai reiškia?

Rima — Aš manau, kad vargšas arklys vaikšto viena koja nepakausyta.

Dainininkas — Ar jūs manote, kad aš galiu dar ką nors padaryti su savo balsu?

Muzikas — O, jūsų balsas gali jums būti labai naudingas gaisro metu.

Viešnia — Ar jūsų vaikas jau išmoko kalbėti?

Seimininkė — O taip. Dabar mes jį mokome tylėti.

APIBRĖŽIMAS

Suaugęs — žmogus, kuris sustojo augti, išskyrus per juostą.

Surinko Birutė Vindašienė

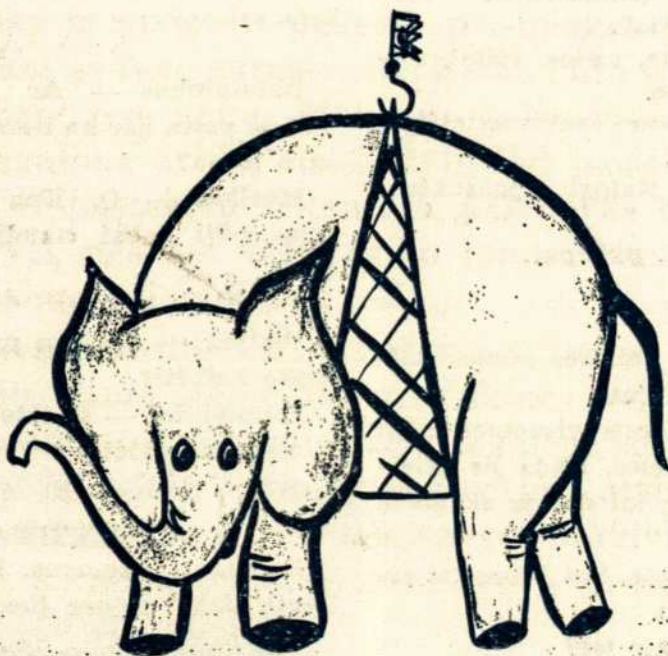
AR ŽINAI ...

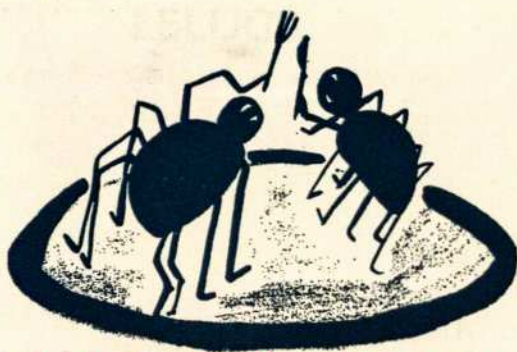
Apie vorus?

Vorų galima rasti visur pasaulyje, išskyrus labai augštus kalnus ir šalčiausias vietas arti Šiaurės ir Pietų Ašigalių, nes ten jiems nėra kuo maitintis. Nors mums visi vorai atrodo vienodi, bet jų yra labai įvairių. Kai kurie yra mažos sagutės didumo; kiti yra tokie dideli, kad jie apžergia 8 colius. Vorai nėra vabzdžiai. Vabzdžiai turi šešias kojas; vorai — aštuonias. Vorai gali turėti nuo dviejų iki aštuonių akių. Kai kurie turi po

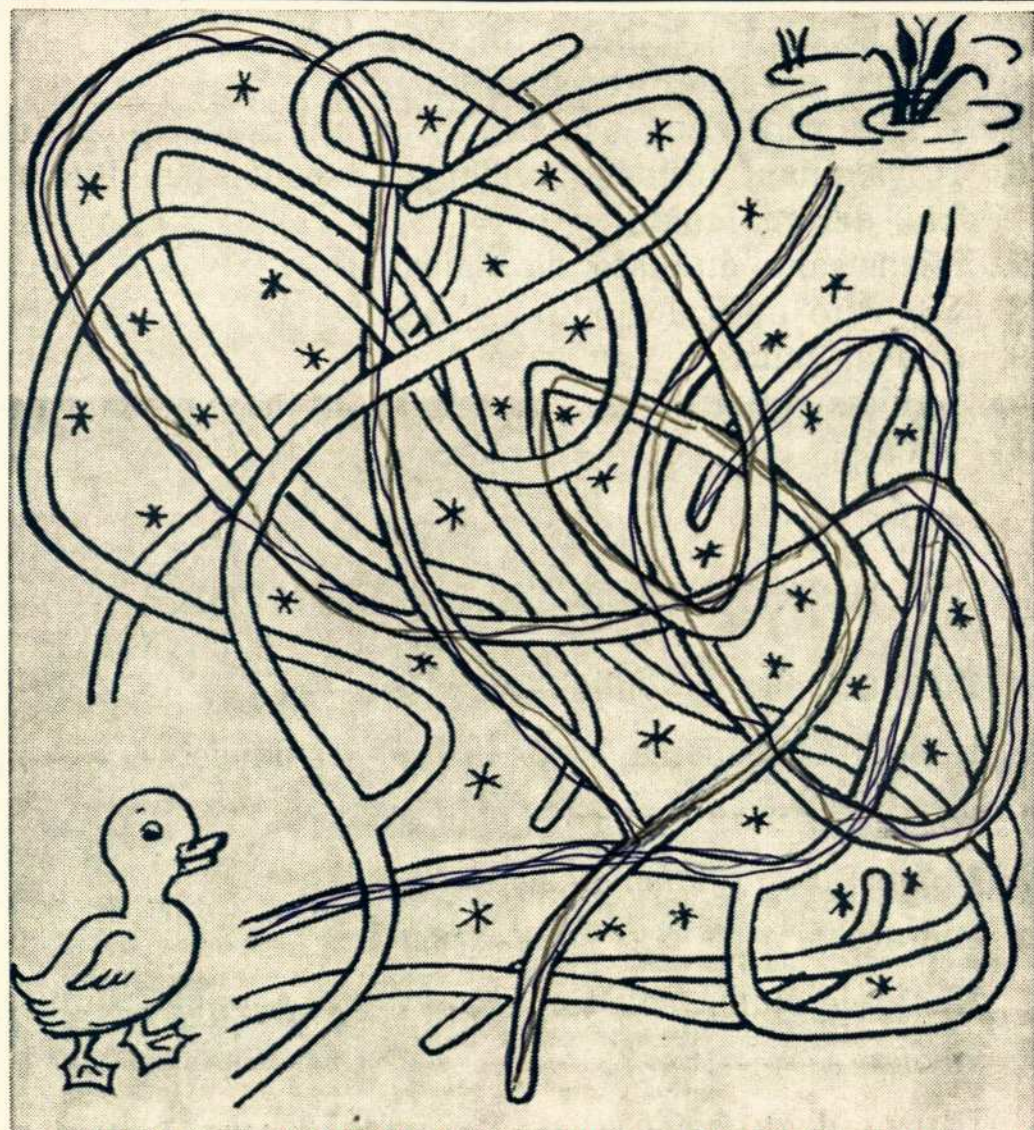
lą dienai ir porą nakčiai. Vorai sau kelią pasidaro, pagamindami ir išmesdami siūlą, kuris ore skraido, kol ant ko nors užkimba — net kitoj pusėj upelio. Tada voras pereina per šilkinį tiltą. Iš vorų šilko padaryta vieno colio storumo virvė būtų

tris kartus stipresnė, negu
to paties dydžio geležinė

virvė. Ši vorinė virvė išlai-
kytų 74 tonus (apie 740 ma-
žų drambliukų, ar 12 užau-
gusių dramblių)! Vorai vie-
nas kitą ėda, todėl negalima
daug jų auginti, nors jų šil-
kas ir būtų naudingas. Jei-
gu į vieną narvą būtų sudė-
ta šimtas vorų, už savaitės
gal liktų tiktai šeši.

Antytė ėjo pasivaikščioti ir paklydo. Padėkite jai sugrįž-
ti prie savo prūdelio.

TRUPUTĮ PAGALVOK

MISLĖS

(prisiuntė Pr. Alšėnas)

1. Lino liemuo, akmenis šaknis, medžio viršūnė.
2. Du galu, du žiedu, o viduryje vinis.
3. Vis keliai, vis keliai, o tik du galai.
4. Kiaulė geležinė, uodega lininė.
5. Gimęs miške, augęs miške, išėjęs ant lauko — sukasi.
6. Apvalainam prūdely nuklimpo kumelė; penki traukia, dešimt laukia.
7. Viens sako, du mato, du klauso.
8. Šio ryto martaitė, aksomo kepuraitė.
9. Juodas jautis dangų laižo.
10. Laukas nematuotas, avys neskaitytos, piemuo raguotas.

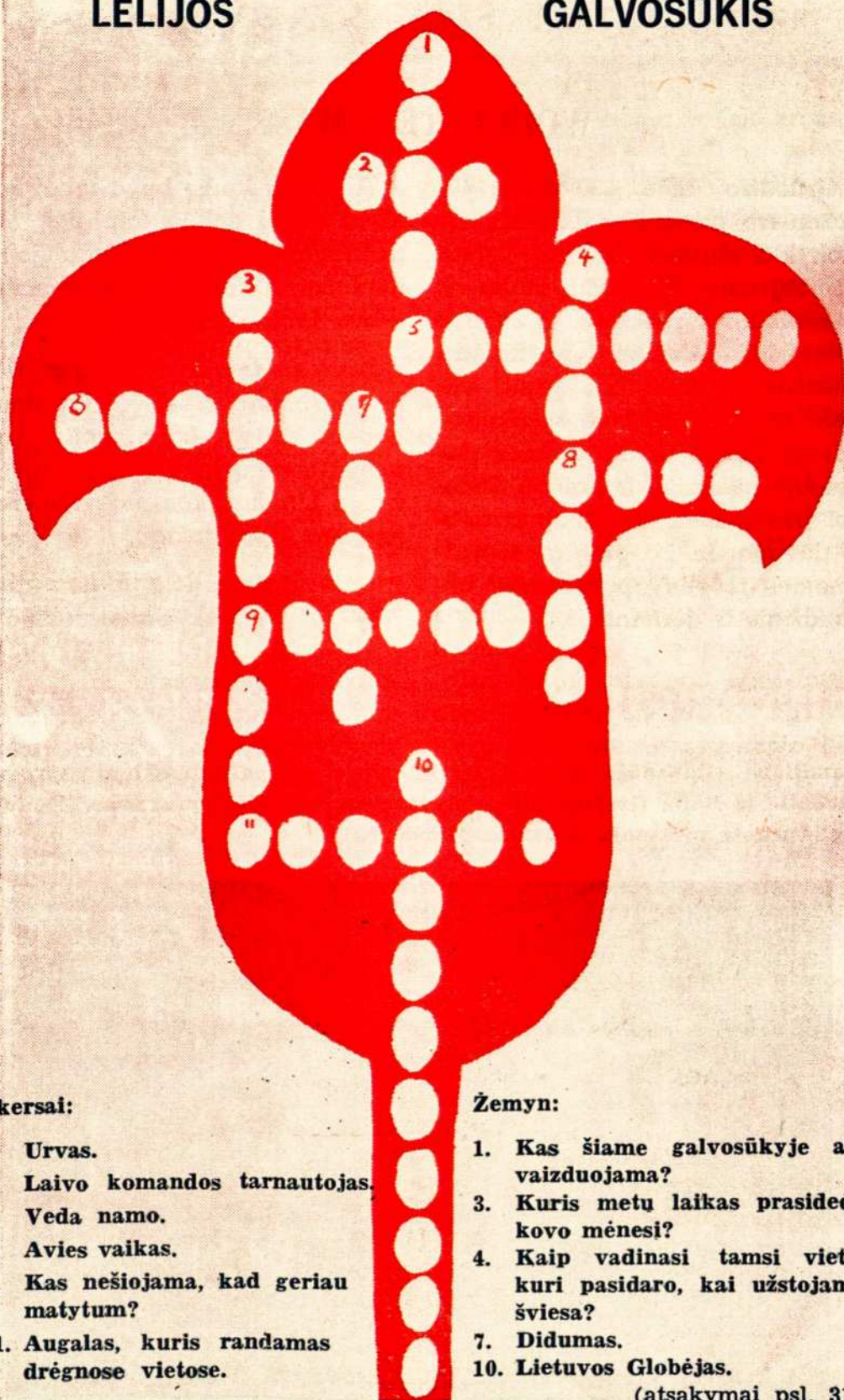

ĮDĖKITE TINKAMĄ VEIKSMAŽODĮ

1. Žmonės valgo, gyvuliai ---, vištos ----.
2. Kepurę užsidedame, batus -----, suknelę -----, pirštines -----.
3. Dainas dainuojame, giesmės -----, eilėraščius -----, pasakas -----.
4. Kanarėlė čiulba, lakštingala -----, gegutė -----, varna -----.
5. Laužas dega, saulė -----, žvaigždės -----, žiburėlis -----.

LELIJOS

GALVOSŪKIS

Skersai:

2. Urvas.
5. Laivo komandos tarnautojas.
6. Veda namo.
8. Avies vaikas.
9. Kas nešiojama, kad geriau matytum?
11. Augalas, kuris randamas drėgnose vietose.

Žemyn:

1. Kas šiame galvosūkyje atvaizduojama?
3. Kuris metų laikas prasideda kovo mėnesį?
4. Kaip vadinasi tamsi vieta, kuri pasidaro, kai užstojama šviesa?
7. Didumas.
10. Lietuvos Globėjas.

(atsakymai psl. 31)

PAS SKAITYTOJUS

WORCESTER, MASS.

Gruodžio mėn. 30 dieną šv. Kazimiero parapijos Lituanistinė mokykla suruošė Kalėdų Eglutę su programa. Programą atliko visi mokiniai ir mokinės. Ją sudarė eilėraščiai, dainos, šv. Kalėdų giesmės ir skaitymas apie Kūčias: kaip jos būdavo ruošiamos laisvoji Tėvynėje. Programos pabaigoje atsilankė ir Kalėdų Senelis. Jis visus ir visas apdovanojo dovanomis. Po programos vaišinėmės tėvelių paruoštais užkandžiais ir gėrimais.

Tą dieną lauke buvo labai šalta, o mūsų salėje taip pat, nes apšildymas sugedo. Negalėjome nė žaisti, tik skubėjome vaišintis, o dar labiau į namus.

Buvo smagu vakarėlį matyti ir šv. Kazimiero seseles. Jos daug padeda mums. Labai gaila, kad mažai tėvelių leidžia savo vaikučius į Lituanistikos mokyklą, nes joje yra labai smagu.

Bernadeta Miliauskaitė
I skyriaus mokinė

Hamiltono (Kanados) lietuvių šeštadieninės mokyklos mokinės: Virginia Stukaitė ir Dalia Grajauskaitė, dalyvavusios "Eglutės" programos išpildyme. Paruošė mokytoja Antanina Mikšienė.

"EGLUTĖS" SKAITYTOJAI RAŠO

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI LIETUVOJE

Kiekvienais metais mokykloje minime Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Bet man labai įdomu, kaip Lietuvoje buvo švenčiama Vasario 16-oji. Kartą paklausiau mamytės. Štai ką ji papasakojo:

— Ta diena buvo ypatinga. Visas kraštas pasipuošdavo trispalvėmis vėliavomis. Miestas labai gražiai atrodė, nes prie kiekvieno namo būdavo iškelta vėliava. Žiūrint į gatvę, atrodė lyg vienas ilgas trispalvis kaspinas.

Tą dieną niekas nedirbo. Pamokų nebūdavo. Iš pat ryto mokiniai rinkdavosi prie mokyklų ir iš ten, susirikiavę, eidavo į bažnyčią. Bažnyčios būdavo pilnos žmonių, nes visi norėjo padėkoti

Dievui už suteiktą mūsų kraštui laisvę.

Po pamaldų būdavo iškilmingi minėjimai, kuriuose pagerbdavo didvyrius, žuvusius kovose už laisvę ir nepamiršdavo gyvųjų savanorių. Po to sekdavo meninė dalis. Minėjimus baigdavo Lietuvos Himnu. Visą dieną skambėdavo jaunimo gražios lietuviškos dainos.

Dabar ta diena vėl tyli ir liūdna, nes Lietuva yra okupuota. Niekas nedrįsta iškelti vėliavos, nes už tai lietuviai yra smarkiai baudžiami, — baigė pasakojimą mama.

Dar ilgai galvojau, kaip buvo gera laisvoje Lietuvoje, kur ne tik susirinkimuose skambėjo lietuvių kalba, bet ir gatvėse ir visame krašte.

Regina Jurgilaitė

Pr. Dielininkaičio moksleivės ateitininkės (Chicago, Illinois), kurios dalyvavo Maironio minėjime per savo bendrą susirinkimą š. m. sausio 6 d.

**Laimutis,
Saigūnas ir
Rasa Degučiai
prie lietuviškos
Kalėdų eglutės
Pramonės mu-
ziejuje, Chicago,
Illinois.
Eglutės papuoši-
mus darė Mari-
jos Augštesnės
mokyklos moki-
nės.**

LIETUVA

Apie Lietuvą esu daug girdė-
jusi. Tenai nebuvau ir jos nema-
čiau. Iš tėvelių sužinojau, kad ji
nėra didelis kraštas, bet labai
gražus ir mielas. Lietuvoje nėra
augštų kalnų ar didelių miestų,
bet yra brangi mano tėveliams,
nes jie ten gimė, augo ir mokėsi.
Man sunku įsivaizduoti tą kraštą,
bet manau, turi būti gražus. Ži-
nau, kad Lietuva yra Europoje
prie Baltijos jūros. Didžiausias
miestas — VILNIUS, kuris yra ir
Lietuvos sostinė. Lietuvos miškai
švarūs. Ten nebuvo jokių nuodin-
gų žolių. Tik gyvatės reikėjo sau-
gotis. Mano tėveliai gyveno Pa-
nevėžyje. Jis yra penktas didu-
mo atžvilgiu miestas Lietuvoje.
Dabar Lietuva nėra laisva, bet
tikiu, kad vieną dieną bus laisva
ir mes vėl galėsime ten grįžti.

LydiJa Jadviršytė

KUO AŠ NORIU BŪTI

Jau labai seniai svajoju būti
sesele vienuole. Jei man taip pa-
vyktų, norėčiau mokytojauti. Ma-
ma galvoja, kad man nepavyks,
bet aš mėginsiu. Kai stebiu sese-
les mokytojas ir matau kas joms
atsitinka mokykloje, pagalvoju—
ką aš daryčiau, būdama jų vieto-
je?

Man labai patinka vaikai. At-
rodo, kad seselės visos sutartinai
dirba. Jei viena ko nors paklau-
sia, tai kita seselė palieka ką
dirbo ir mielai padeda.

Turiu savo planus, kaip mo-
kykloje dirbčiau. Noriu mokyti
5-tą skyrių. Amerikoje dabar nėra
užtektinai mokytojų. Mėginsiu
vaikams gerai išaiškinti, kad jie
suprastų pamokas. Kai būsiu
gimnazijoje, tada galėsiu įstoti į
seselių vienuoliją. Tenai galėsiu
išmėginti jų gyvenimą. Jei man
patiks — pasiliksiu.

Marija Butvilaitė

KUO AŠ NORIU BŪTI

Užaugęs noriu būti inžinierius. Inžinierius noriu būti todėl, nes labai mėgstu statyti. Tą miestą, kuriame gyvensiu, stengsiuos gražinti. Kada lankysiu universitetą, žaisiu tinklinį, krepšinį ir kitus žaidimus, nes sportas lavina žmogaus kūną. Po to žadu vesti. Bet svarbiausia, noriu mylėti Dievą ir būti geru lietuviu. Dirbsiu dėl Lietuvos laisvės, nes ji yra mano tėvynė. Nenoriu turėti daug pinigų. Turėsiu tik tiek, kad galėčiau gerai gyventi.

Pijus Stončius

KUO AŠ NORIU BŪTI

Labai norėčiau būti sesele vienuole. Vienuolių gyvenimas yra šventas, geras. Visuomet galėsiu būti labai arti Jėzulinio. Kada pavyzdinčiai gyveni, tada Dievulis suteikia ypatingą pagalbą.

Seselės gali dirbti įvairius darbus: mokytojos, gailestingos seselės, arba gali važiuoti į kitus kraštus misijų darbams, kame žmonės nežino nieko apie Dievą.

Aš labai noriu būti sesele laborante. Man padės mano mamytė, nes ji pati yra laborantė.

Rasa Varankaite

PATARLĖS

Prisiuntė Pr. Alšėnas

Kalk geležį, kol karšta.

Neatidėk rytojui, ką gali padaryti šiandien.

Nejieškok kvailio, nes pats pasirodys.

Kas paskui slenka — likučius renka.

Kad katės lotų, šunų nebereiktų.

Kad ir šunio būdoj, bet tik savo.

Kalbėti išmokstame vaikystėje, bet tylėti — mums nesiseka išmokti net ir senatvėje.

Su dalgiu laukia rasos, su grėbliu — giedros.

Tolimi giminės — didelė meilė, artimi — vieni vaidai.

GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

Truputį pagalvok:

Mislės: psl. 26. — 1. Tinklas, 2. žirkklės, 3. siūlas, 4. adata ir siūlas, 5. malūnas, 6. puodas, šaukštas, pirštai ir dantys, 7. gerklė, akys ir ausys, 8. rasa, 9. debesys, 10. dangus, žvaigždės ir mėnulis.

Idėkite tinkamą veiksmažodį: 1. ėda, lesa; 2. aunamės, velkamės, užsi-
mauname; 3. giedame, deklamuojame, sekame; 4. suokia, kukuoja, kranksi;
5. šviečia, spindi, žiba.

Lelijos galvosūkis: psl. 27. — Skersai: 2. ola, 5. jūreivis, 6. parveda, 8. éras, 9. akiniai, 11. samana. Žemyn: 1. lelija, 3. pavasaris, 4. šešėlis, 7. dydis, 10. Kazimieras.

ALP 1785

L. arch.

Kovo ŠVENTĖS

ir VARDINĖS

1. Albinas, Antonina / Tulgaudas, Rusnė
2. Heraklas, Januarė / Eitautas, Naida
3. Ticianas, Nonita / Uosis, Tulnega
4. LIETUVOS GLOBĖJAS — Šv. Kazimieras
Liucijus / Daugvydas, Virda
5. Klemensas, Gerasimas / Vydotas, Giedrė
6. Perpetua ir Felicita / Novilas, Raminta
7. Tomas Akvinietis / Rimtautas, Galmė
8. Jonas iš Dievo, Veremundas / Seibutas, Gaudvilė
9. Dominikas Savio, Vitalis / Žygintas, Visgaila
10. Augijus, Emilis / Visvydas, Nindra
11. Kandidas, Aurėja / Gedimtas, Eigustė
12. Grigalius Didysis, Fina / Galvirdas, Vinmantė
13. Agnelis, Patricija / Liutavaras, Vaiga
14. Kirinas, Matilda / Sugardas, Viligaila
15. Klemensas, Marija, Matrona / Tautas, Gunta
16. Meringaudas, Euzebija / Vaidotas, Nirgunda
17. Patrikas, Gertrūda / Gendvilas, Varūna
18. Kirilas, Sibilė / Eimutis, Saulė
19. Juozapas, Alkmundas / Vilas, Nautilė
20. Benignas, Kaldija / Žygimantas, Vilė
21. Benediktas, Klemencija / Nortautas, Sanga
22. Oktavianas, Kotryna / Linas, Gantė
23. Juozapas Oriolis, Akvilė / Galigintas, Vismantė
24. Gabrieliūs, Hildelita / Daumantas, Nika
25. MARIJOS APREIŠKIMAS
Heraldas, Dula / Vaišvilkas, Kantė
26. Kastulas, Felicita iš Paduos / Arbutas, Gila
27. Jonas Damaskietis, Lidiya / Ramotas, Rūta
28. Tutilas, Osburga / Rimkantas, Girma
29. Sekundas, Diemuta / Kernius, Almantė
30. Regulas, Kvirinas / Vinotas, Meda
31. Aldas, Balbina / Ginas, Vartvilė

“EGLUTĖ” SVEIKINA VISUS,

KURIE ŠVENČIA VARDINES!

91.169,338